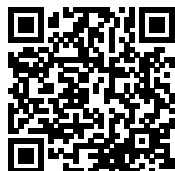

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022-2026

MENSELIJK

EERLIJK

DUURZAAM

GROENLINKS

VOORWOORD

BESTE NOORDWIJKERS, NOORDWIJKERHOUTERS EN ZILKERS,

Op 16 maart 2022 kiezen we een nieuwe gemeenteraad. We staan daarbij voor belangrijke keuzes en grote uitdagingen. Betaalbaar wonen, duurzaamheid, klimaat, welzijn en kansen voor iedereen zijn dé grote onderwerpen waar we in onze gemeente hard mee aan het werk moeten. De coronacrisis heeft ons laten zien dat we solidair met elkaar moeten en kunnen zijn. Dat stemt hoopvol. Want ook op andere terreinen is het hoognodig dat die solidariteit in beleid wordt vormgegeven. GroenLinks wil dat de komende vier jaar met een sterke vertegenwoordiging in het gemeentebestuur realiseren.

Zodat er eindelijk voor al die woningzoekenden die al jaren vruchteloos wachten betaalbare woonruimte wordt gerealiseerd. Om echt mee te werken aan maatregelen tegen klimaatverandering en zo toekomstige generaties te behoeden voor de ernstige gevolgen als we niets doen. Om voor iedereen een veilige, gezonde en groene omgeving te realiseren. Om er voor te zorgen dat iedereen mee kan doen aan de samenleving, ongeacht wie je bent of hoe je er uitziet.

Onze doelen zijn ambitieus maar haalbaar. Je leest ze in dit in programma waarin we onze plannen voor toekomstig beleid ontvouwen. In hoofdlijnen, want tenslotte is de politiek er slechts voor om de kaders, voorwaarden, regels, kansen en – financiële – mogelijkheden te creëren en bewaken. Zodat echte professionals en inwoners zich in onze gemeente over de invulling en de details kunnen buigen.

Wij zullen ons hier met ons 'Team Voor Verandering 2022-2026' de komende jaren sterk voor maken! Help jij mee? Stem 16 maart op GroenLinks!

Louis Koppel

Lijsttrekker GroenLinks

INHOUD

PAGINA

1. WONEN

4

2. DUURZAAMHEID & KLIMAAT

6

3. IEDEREEN DOET MEE

8

4. WELZIJN

10

5. LEEFBAARHEID

12

KANDIDATEN

14

1. WONEN

Het is mooi wonen in Noordwijk, Noordwijkerhout en De Zilk. Maar voor veel inwoners is een zelfstandige en betaalbare woning al jaren onbereikbaar. Mede omdat de huidige coalitie de bouw van honderden betaalbare woningen op Bronsgeest ongewenst achtte.

BETAALBARE HUIZEN VOOR JONG EN OUD

GroenLinks wil zich wél keihard inspannen voor een woonruimte voor de mensen voor wie het woningtekort het grootst is. Wij zetten daarom volop in op de bouw van sociale huurwoningen door de woningcorporaties – zodat deze woningen ook voor lange termijn voor de doelgroep beschikbaar blijven. We bouwen passende woningen voor ouderen om de doorstroming te bevorderen en voor starters realiseren we betaalbare koop- en huurwoningen.

Op die manier blijven we – of eigenlijk, worden we weer – een aantrekkelijke en betaalbare woongemeente voor al die mensen die we zo hard nodig hebben. Zoals de zorg- en horeca-medewerkers, de leerkrachten, de politiemensen. Want zonder hen, en zonder de kinderen die op termijn de vergrijzing op moeten vangen, kunnen we niet.

AANTREKKELIJKE EN GEMÊLEERDE WIJKEN

We realiseren onze woningbouwplannen in groene en duurzame wijken waar het voor iedereen aantrekkelijk, energieneutraal, schoon en veilig wonen is. De wijken worden ‘multifunctioneel’, in die zin dat ze door bouw en inrichting zelf ook energie opwekken. Daarnaast bieden we ook gelegenheid voor alternatieve woonvormen. Bij ‘binnenstedelijke’ bouw willen we alle ruimte benutten, als de kwaliteit van de leefomgeving wordt gewaarborgd.

DUURZAAM EN BETAALBAAR WONEN

Bij nieuwbouw worden de woningen maximaal verduurzaamd: zonnepanelen, aardgasvrij, groene en platte daken, duurzame bouwmaterialen en alle innovatieve technieken die benut kunnen worden. Door te bouwen met hout stimuleren we de productie ervan, en de CO2 opslag in hout. We blijven woningcorporaties stimuleren om bestaande woningen zoveel mogelijk te verduurzamen, waarbij de lasten voor de – vaak minder kapitaalkrachtige – bewoners niet mogen stijgen. Voor verduurzaming van particuliere woningen komen subsidiemogelijkheden naar draagkracht. Daarnaast zijn we voor pragmatisch en klimaatbewust handelen waar lokale regelgeving verduurzaming van oudere historische panden in de weg zou kunnen staan.

PILOT BRONGEEST

GroenLinks wil dat de nieuwe woonwijk Bronsgeest als pilot gaat functioneren om energiepositief te worden. Hiermee bouwen we ervaring op om tegen 2030 als heel Noordwijk energiepositief te zijn. Overproductie van duurzame energie kan weer verkocht worden waardoor de energietransitie zichzelf kan terugbetalen. Een ambitieuze maar haalbare doelstelling, die volgens ons past bij het vooruitstrevende karakter van onze gemeente.

WARMTESCAN

Mensen die een huis in de gemeente betrekken krijgen een warmtescan aangeboden door energiecoaches. Op basis van zo’n scan krijgen inwoners een op maat gemaakt stappenplan inclusief een overzicht van de beschikbare subsidies. Zo maken we het makkelijker en toegankelijker voor inwoners om hun woningen te verduurzamen.

2. DUURZAAMHEID & KLIMAAT

Geen weldenkend mens ontkent nog dat het klimaat verandert. Iedereen ziet inmiddels wel in dat de gevolgen zoals bijvoorbeeld zeespiegelstijging, extreme droogte en dito wateroverlast voor iedereen ernstig zijn en dat snelle en adequate maatregelen nodig zijn. Ook in onze gemeente. GroenLinks heeft, zoals in de vorige paragraaf al was te lezen, flinke duurzaamheidsambities om ervoor te zorgen dat onze gemeente ook in de toekomst nog een prettige leefomgeving zal zijn.

ENERGIETRANSITIE

Wij willen dat in 2030 de gemeentelijke eigendommen (gebouwen en vervoer- en transportmiddelen) in totaliteit meer energie produceren dan ze verbruiken. Het hele wagenpark wordt zo snel mogelijk bevrijd van het gebruik van fossiele brandstoffen. Op alle geschikte daken van onze gemeente liggen voor 2030 zonnepanelen en zonnecollectoren. De gemeente gaat hiervoor het goede voorbeeld geven: op alle daken die in haar bezit zijn, liggen uiterlijk in 2025 zonnepanelen en zonnecollectoren. Ook beginnen we met het aanleggen van zonneparken boven parkeerterreinen. Het nieuwe gemeentehuis wordt energiepositief en gasloos. Energie zal onder meer door middel van warmtepompen en zonnepanelen lokaal worden opgewekt.

DUURZAAM EN MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD

Door gerichte maatregelen heeft de gemeente in 2030 de CO2 uitstoot met 60% gereduceerd ten opzichte van 1990 en worden er zoveel mogelijk grondstoffen hergebruikt. De gemeente koopt ook alleen nog maar duurzaam en maatschappelijk verantwoord in en weegt bij aanbesteding van projecten ook de duurzaamheidsdoelstellingen van bedrijven mee. Die maatschappelijke verantwoordelijkheid uit zich ook in de inkoop van Fairtrade producten voor de gemeentelijke organisatie en voor gemeentelijke bijeenkomsten. Daarnaast stimuleert de gemeente de verkoop en het gebruik van Fairtrade producten in de hele gemeente.

DUURZAAMHEIDSBEGROTING

GroenLinks Noordwijk wil vanaf 2022 naast de financiële jaarrekening met een Duurzaamheidsbegroting komen. Door deze begroting kunnen we in een meerjarig overzicht zien hoe ver de gemeente is met het realiseren van haar doelstellingen op het gebied van duurzaamheid. Daarmee wordt het duidelijk en voor iedereen inzichtelijk hoe het staat met alle projecten, wat deze naar verwachting zullen gaan opleveren en wat nog nodig is in het komende jaar. Een begroting moet volgens ons namelijk kloppen. Niet alleen in financiën, maar ook de hoeveelheid duurzame energie die we opwekken en de beperking van de CO2 uitstoot moet overeenkomen met de doelstellingen.

VLOT, HELDER EN EENVOUDIG

Lokale ondernemers lopen soms tegen ingewikkelde procedures en vragen aan als ze willen verduurzamen. Bijvoorbeeld op het gebied van - financiering van - verduurzaming in de bouw en de agrarische sector. GroenLinks wil dat de gemeente ondernemers goede ondersteuning biedt bij al hun vragen. Bijvoorbeeld door hiervoor één gemeentelijke contactpersoon aan te stellen en belemmerende regelgeving op te heffen.

3. IEDEREEN DOET MEE

Iedereen moet gelijke kansen krijgen. Van jongs af aan. Ongeacht waar je wieg heeft gestaan. In een steeds ingewikkelder wordende maatschappij is het niet voor iedereen even makkelijk om zijn of haar weg te vinden. Daarom is het belangrijk om eenvoudig toegang te hebben tot alle informatie en hulp die de gemeente kan bieden. GroenLinks Noordwijk wil er voor zorgen dat voor iedereen al die gemeente- en overheidsinformatie in begrijpelijke taal altijd eenvoudig kan vinden. Digitaal en op papier.

ONDERWIJS

Onderwijs is de eerste plek waar gelijke kansen voor elk kind centraal zouden moeten staan. Zodat ieder mens zijn talenten optimaal kan ontwikkelen. De laatste jaren zien we, onder meer met de groei van particuliere bijlesinstituten, de kansenongelijkheid steeds meer toenemen. Minder bemiddelde ouders kunnen zich die bijlessen voor hun kinderen vaak niet veroorloven. GroenLinks wil daarom geld vrijmaken om – waar het reguliere onderwijs geen oplossing biedt – ook voor deze kinderen de toegang tot die bijlessen te ontsluiten. Sinds de coronacrisis is iedereen zich nog meer bewust geworden van de noodzaak van goede luchtkwaliteit in scholen. In het belang van al die kinderen en onderwijsmedewerkers ziet de gemeente structureel en actief toe op de luchtkwaliteit in die scholen

MENSELIJKE MAAT

In situaties waarbij - vaak kwetsbare - inwoners een beroep moeten doen op door de gemeente gefaciliteerde zorg en/of ondersteuning staat altijd de menselijke maat centraal. Eenvoudig toegankelijk, zonder onnodige bureaucratie. Er wordt daarbij zoveel mogelijk gestreefd naar - het ontwikkelen van - zelfredzaamheid. Zonder mensen aan hun lot over te laten. 'Vertrouwen' is altijd het uitgangspunt, niet het rücksichtlos toepassen van regels en strafmaatregelen.

KWALITEIT VOOROP

Onderdeel van het primaat van de menselijke maat is ook dat bij de aanbesteding van zorg en andere voorzieningen – bijvoorbeeld jeugdzorg en leerlingenvervoer - niet alleen naar de prijs wordt gekeken maar dat de keuze voor gewaarborgde kwaliteit altijd voorop staat. Daar maken we geld voor vrij.

MANTELZORGERS

Mantelzorgers zijn inmiddels onmisbaar geworden bij hulp en ondersteuning van mensen die zorg nodig hebben. GroenLinks vindt dat mantelzorgers zelf ook goede ondersteuning verdienen. Goede regelingen daarvoor zijn essentieel. Maatwerk, waarbij de mantelzorger zelf bepaalt hoe die ondersteuning wordt ingevuld, is hierbij heel belangrijk.

SAMEN IN VERSCHIEDENHEID

Iedere inwoner van onze mooie gemeente heeft recht op behoorlijke leefomstandigheden. Ongeacht je mogelijkheden of waar je vandaan komt. Mensen aan de kant laten staan of buitensluiten is niet acceptabel. We ondersteunen daarom initiatieven die bijdragen aan diversiteit en aan ieders kansen om volwaardig en veilig deel te nemen aan, en te integreren in, een open samenleving. Voor onze inwoners met een beperking, voor onze arbeidsmigranten, voor onze leden van de LHBTIQ+-gemeenschap, voor onze dorpsgenoten die laaggeletterd zijn, voor onze vluchtelingen, voor iedereen die wat moeilijker meekomt.

VOLWAARDIG EN VEILIG

Net als de meeste inwoners van Noordwijk, Noordwijkerhout en De Zilk vinden wij het vanzelfsprekend dat discriminatie en uitsluiting op grond van kleur, geslacht of gender, seksuele voorkeur, afkomst, nationaliteit of levensbeschouwing hier niet thuis horen. Maar als dit zich toch voordoet dient de gemeente daar in alle gevallen actief tegen op te treden. Daarnaast willen we dat alle meldpunten voor discriminatie en geweld tegen kinderen, vrouwen, ouderen, mensen met een migratie achtergrond of LHBTIQ+'ers in de gemeentelijke informatievoorziening – zowel digitaal als op papier – goed zichtbaar worden gecommuniceerd.

4. WELZIJN

Noordwijk, Noordwijkerhout en De Zilk worden gemaakt door al onze inwoners. Samen dragen we zorg voor welzijn en leefbaarheid in onze gemeente. Daarom is het van belang dat ieders stem niet alleen bij de verkiezingen wordt getéld, maar dat er daarna ook naar wordt gelúísterd. GroenLinks ziet dan ook een belangrijke rol weggelegd voor goede inwonersparticipatie. Onder meer door te investeren in, en optimaal gebruik te maken van, de inbreng van onafhankelijke en deskundige adviesraden en representatieve inwonersplatforms.

BIBLIOTHEEK

Voor de bibliotheek zien wij een belangrijke rol weggelegd als centraal punt van samenkomst, kennisvergaring en ontwikkeling. Behalve als bron van informatie en kennis, is het onder meer de plek waar laaggeletterdheid wordt bestreden en waar iedereen toegang heeft tot digitale middelen. Wij willen die maatschappelijke rol als laagdrempelige brede en innovatieve ontmoetingsplek blijvend verder ontwikkelen. Bijvoorbeeld ook tot een plek waar iedereen eenvoudig terecht kan voor bijvoorbeeld vragen over zaken als verduurzaming of gemeentelijke voorzieningen en regelingen. De vestigingen in Noordwijk en Noordwijkerhout en het servicepunt in De Zilk moeten dan ook open blijven.

VERENIGINGSLEVEN

We hebben in onze gemeente een geweldig verenigingsleven. Sport-, carnavals-, natuur-, jongeren-, ouderen-, culturele en historische organisaties bieden aan heel veel inwoners 'onderdak'. Al die clubs dragen bij aan ontspanning, gezondheid, ontwikkeling en vertier voor iedereen. We moeten hier dan ook blijvend in investeren en geen onnodig ingewikkelde regelgeving voor hun activiteiten optuigen. We vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Daarom willen we dat er voor iedere inwoner die minder te besteden heeft - met een inkomen tot 130% van het wettelijk sociaal minimum - een eenvoudig aan te vragen sport- en cultuurpas komt voor korting op deelname en toegang.

RUIMTE VOOR SPORT EN KUNST

Behalve in verenigingsverband sporten ook veel mensen individueel. Om sport en spel voor jong en oud eenvoudiger toegankelijk te maken willen we meer openbare plekken met onder meer outdoor sportplekken, speeltuinen en gymtoestellen creëren.

Ook streven we naar een uitgebreid regionaal netwerk van fietspaden en geven we zoveel mogelijk voorrang aan de fiets. Dit sluit mooi aan bij de doelstellingen van 'Kuuroord Noordwijk' en draagt integraal bij aan de verkeersveiligheid, duurzaamheid en luchtkwaliteit. Omdat een gezond lichaam niet zonder een gezonde geest kan maken we van onze gemeente natuurlijk ook een fijne plek voor de kunsten. Met onder meer nog meer plek voor kunst in de openbare ruimte en structurele en proportionele financiële steun aan onze lokale muziek-, ballet/dans-, toneel- en erfgoedverenigingen.

DIGITALE VEILIGHEID

Iedereen heeft recht op privacy. Digitalisering brengt ons veel voordelen op het gebied van informatievergaring en contact. Maar kent ook gevaren en risico's: gestuurde desinformatie op sociale media, onrechtmatig gebruik van persoonsgegevens en algoritmes, onrechtmatige volgsystemen zoals wifitracking.

GroenLinks wil dat de gemeente geen privacy aantastende digitale volgsystemen voor commerciële of andere - niet nadrukkelijk in wet- en regelgeving vastgelegde - doeleinden gebruikt of daarvoor vergunning verleent. Alle informatie over verwerking van persoonsgegevens wordt actief met de inwoners gedeeld. In geval van ondermijnende lokale desinformatie zet de gemeente zich actief in om deze te bestrijden.

DIERENWELZIJN

Ook het welzijn van dieren vinden we belangrijk. Op bijvoorbeeld kinderboerderijen en in de dierenopvang zien we met hoeveel liefde en aandacht dieren worden verzorgd en opgevangen. Helaas geldt dat niet overal en voor alle dieren. Bijvoorbeeld in de bio-industrie. Daarom willen we dat bij door de gemeente georganiseerde bijeenkomsten voortaan overwegend - bij voorkeur vegetarische - producten worden geserveerd die aan alle milieu- en dierenwelzijnsriteria voldoen, en ontmoedigen we bontverkoop in de gemeente. We zorgen er ook voor dat er meer schuilplekken, rustplaatsen en broedplekken voor dieren, insecten en vogels worden gerealiseerd.

5. LEEFBAARHEID

Inwoners en gemeente kunnen op veel plekken heel goed samenwerken om de leefbaarheid in wijken te bevorderen. De wijkverenigingen dragen hier sterk aan bij. Zij dienen hier dan ook structureel ondersteuning en erkenning van de gemeente voor te krijgen. Daarnaast kan de gemeente met de juiste maatregelen een belangrijke bijdrage leveren aan een infrastructuur die de leefbaarheid in de wijken verbetert.

VERKEER

Wij willen investeren in straten waar kinderen, ouderen, fietsers en voetgangers zich veilig kunnen bewegen. In de hele bebouwde kom willen we een maximumsnelheid van 30 km per uur. We richten straten en woonerven - in overleg met de aanwonende bewoners - zo in dat automobilisten de geldende maximumsnelheid niet makkelijk kunnen overschrijden. Alle straten bij basisscholen maken we veiliger door het autoverkeer daar aanzienlijk te beperken - bij voorbeeld door er 'Auto te gast'-straten van te maken - en ouders actief te stimuleren om hun kinderen met de fiets of te voet naar school te brengen. Ook van de Koningin Wilhelmina Boulevard maken we een 'Auto te gast'-straat.

OPENBAAR EN ELEKTRISCH VERVOER

We stimuleren openbaar vervoer naar en in de gemeente. We willen meer P+R plekken bij de in- en uitvalswegen van de gemeente. Met goede aansluiting op het regionale OV-netwerk en met een lokaal OV-systeem naar strand, boulevards en winkelcentra (Naar voorbeeld van de Strandpendel of het parkeer- en vervoersysteem Haagweg Leiden).

Elektrische vervoer ondersteunen we door dit voor alle inwoners en bezoekers goed te faciliteren: meer openbare laadpalen en inwoners kunnen kosteloos eigen laadpalen aanvragen.

OPENBARE GROENE RUIMTE

Een omgeving met veel groen en bomen draagt bij aan de leefbaarheid in wijken. Iedereen mocht de laatste jaren aan den lijve ondervinden dat steeds meer periodes van grote hitte en droogte worden afgewisseld door steeds heviger regenval.

Meer groen en bomen in plaats van klinkers en tegels kunnen een belangrijke bijdrage leveren om de gevolgen te verzachten: meer schaduw en betere waterafvoer. Daarnaast is het ook veel fijner wonen in zo'n wijk. Daarom willen wij daar stevig in investeren en de bewoners hier nauw bij betrekken.

We beginnen hiermee in de wijken waar nu het minste groen te vinden is.

Omdat de publieke ruimte er voor iedereen is en een belangrijke bijdrage kan leveren aan ontmoetingen, onderling contact en sociale samenhang zorgen we voor voldoende bankjes, watertappunten, openbare toiletten én groene speeltuinen zoals bijvoorbeeld het geplande landschapspark en speeileiland in het Middengebied in Noordwijk.

Aan commerciële exploitatie rond of in de natuur (bos, strand, veld en duin) stellen - en handhaven - we hoge duurzaamheidseisen. Deze bedrijven dienen actief bij te dragen aan de reductie van zwerfafval en veroorzaken geen licht- en geluidsoverlast buiten het 'erf' van hun eigen terrein.

NATUUR

Alleen met oog voor de natuur kunnen we werkelijk recht doen aan de 'Kuuroordstatus'. Noordwijk moet een groene badplaats zijn en blijven, met veel plek voor groen, natuur en water. We hebben hier prachtige natuurgebieden in bos, veld en duin, maar we moeten ook heel zuinig zijn op onze kleine stukjes natuur in en rond de wijken. Door bijvoorbeeld natuurvriendelijk beheer van bermen en oevers met inheemse planten en bloemen.

De gemeente moet ook een actieve rol spelen bij de verduurzaming van de bollenteelt. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen die de gezondheid zouden kunnen schaden moet worden teruggedrongen.

GroenLinks wil dat er een goed natuurbeleidsplan wordt opgesteld. Waarbij ook een actieve rol is gereserveerd voor de hier bestaande kennis, bijvoorbeeld van de Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk.

KANDIDATEN

1 LOUIS KOPPEL

2 CYNTHIA MAAN

3 CHARLOTTE MEILAND

4 CAREL KEMPER

5 ELS VINK

6 BOSTJAN VAN HEMEL

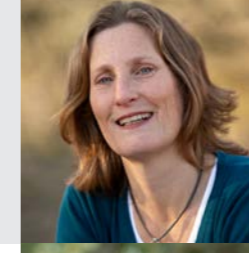
7 ARNOUT VAN KLEEF

8 MAAIKE OUDE VELDHUIS

9 WINNIFRED FERRO

10 TON HOFFMANS

11 GERHARD SCHWEHM

#TEAMVOORVERANDERING

12 INEKE HUIBREGTSEN

13 TRUDY JANSON

14 HANS LANDZAAT

15 JOOP BIEMANS

16 SIEBREN MIEDEMA

17 NIENKE KODDE

18 ARTHUR EIJS

19 RUBEN VAN WOUWE

20 MARIE JOSÉ FLES

GROENLINKS

NOORDWIJK, NOORDWIJKERHOUT EN DE ZILK

COLOFON

Vormgeving

Bostjan van Hemel

Fotografie

Sandra Aartman

Mascha Gelauf

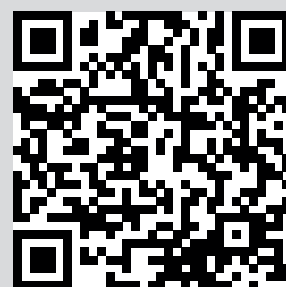
Taco van der Eb

Pixabay

Met dank aan

Alle GroenLinks leden en sympathisanten die een bijdrage aan dit programma hebben geleverd.

Om het milieu te sparen wordt dit document zo veel mogelijk digitaal verspreid.

noordwijk.groenlinks.nl